నాటకములు

వేదాంతగ్రంథములు

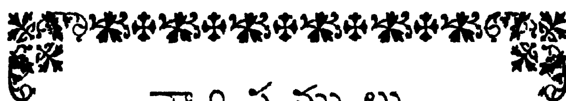

న్యాసములు.

ఇయ్యది.

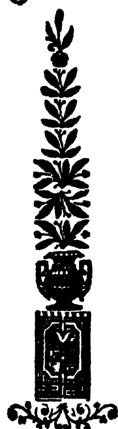
ప్రణవవేదానలంబుల కర్త్యాత్రోప
యుక్తంబగునటుల నడింపల్లి జగన్నా
థరావుచే సర్వారావుపేటయందలి
భాంతి. ౫ ముద్రాక్షరశాల
యందు ముద్రణంబు
చేయింపబడియె.

1910

న్యాసములు.

—:[o]:—

ఖేనాన్యాసము.

విష్ణుపత్న్యాం విన్యగ్రీమానాంసనానా । చాం పిరం । హ్యతాంస్రృతా తత్సితె । ఋషిత్వా । అగ్నీసోనిప కాపినిస్వాసుశ్రీచాద్విః ణ్ణతెత్సితె । సువితాద్విఃశ్యాత్సితెం మడగెత్సితె । సనిగాన్యనా స్ఫథతల్పితెం । కంజరానాం కృతానెత్సితెం । మన్యానా స్తత్సితా । సరహార్థస్వ ర్ధతెల్సితె । సవితాచ ప్రిజాచ చాప్రిచా జనాద్విఃబల్ప తల్పితం। శిస్యారల్పితం । స సమస్త్రీద్విఃసప్రియాంతెత్సి తెం।షివోఘ్యగ।విశ్రమ నివాయు । ఉక్షేనమానుజన చాన్యువిదురతెత్సా । నాన్వసు శ్రాద్విః పాసెత్సితెం। తల్పతెషు । లపటెత్పనె । శస్యతెప్పతెం

కోటినితత్ప్రీతం । బర్బరాభ్యాంన్యక్కృతకళతాద్విః వ్యతాత
త్ప్రీతం । విమరతత్ప్రీతా । గ రాద్వి శుక్ల్యాతత్ప్రీతం । క్రాం
తాచగణాద్విః శుక్యతత్ప్రీతం । నఘుత్వాద్విసభ్యతత్ప్రీతం ।
మునిత్వకళతాద్విధుర్యాతత్ప్రీతం । విదురకళత్రాద్వి
నాధ్యతత్ప్రీతం । సాత్త్వాంగనానాంవముధతత్ప్రీతం । పు
ష్పరావాంకళతాత్రిభద్రజతత్ప్రీతం । వైవిదుర తత్ప్రీతం ।
ధూర్యమాధ్వః పతితత్ప్రీతం । రాకారాద్విసుగతత్ప్రీతం ।
అధేష్ఠాద్విఃపాపతత్ప్రీతం । పరధాన్యయాగ్నిభిశ్చతత్ప్రీతం ।
చేతనాకల్పాద్విచంద్రతత్ప్రీత । గాంధారివితతాద్విర్జ
గన్యాతత్ప్రీతం । స్వధినాంతస్మచంద్రన్యూనాచద్వమవాం ।
న్యాసగ్రగిహాపచేనాధుర్యాద్విః స్వ తే । వ్యాంతుష్ట
ధికాచధ్వస్తవాం । ముఖ్యవా సదయువాం సుధాశ్చ
స్నవా ప్రామ్య … న్యనా వగాస్యవాంసుధా
ధగ్రివత్వాఢ । … ధాద్వి … ద్వ । స్నునానతీసవతి
ద్విః । సు…రాద్విశ్లో తే । ఎ…గిపూ…విన్యమస్త్ర…
ర్యతీకుంతానా యుడంపగ్రోఅధ్యవన్న సిరావా । వి
…తాద్విఃబు…హి తసు…వాధ్యాం । దదశ్యగుత్ ॥

సోమాన్యాసము

స్మృప తాచస్థిగ్ధతే । సు… చాధ్యాసవా । చచ
క…ముముతుంగ్రసు…దావికానాం । పదస్యాంద

॥శ్లో॥ చేతనాకల్పాం భక్తానాం గ్రసత్వాన్నాకవాం । వ్రధలో
పరిధాన్నయుగ్మ జ్ఞేయసోదాచకం మద్ధ తాం వాంఛదన్యాం
నస్య॥

న్యాసంసుధీంసుకౌసుమితివాం । శ్రీవంగ్రవత్వా
ధ్యాయం భేలవా ప్రిన్చి పిన్యాసపస్యః॥ న్యాసం
కల్పతేజనాస్తేః వాం । గ్రాశ్వాంశ్రీవేమ్రిణం ఇః గ
వాం । తల్పితంన్వహాసః శ్యాం । దన్యాదదస్యః।

అభిష్ఠాన్యాసము

అ, ష్ఠాస్వకే ధ గ్రగత్వాగియా
సుత్కనాం। మ ష్ణామువస్థాతి । ప్రచష్ట సూర్త్రాప
ఏమ్ । ముగ్యాద్వ్య గ్రన్వసాం । అధిత్రాన్యం । ప్రపం
చ అ,ష్ఠిన । భృష్వాస్త్రతోపనాం । సూర్త్రాపతిం
అ, ష్ఠన । గ్రయమునాగస్కల స్వ్యవ । దేవసురీం
అ, ష్ఠపం । అధ్వస్థా । యుచమిదస్యయేత్॥
వసాసనాం విసగావగనమకతే । మినురానా । వి
ఘ్నేశీభ్యావివాంగ । సద్మయూభూ । ప్రభూన్నావాం।
అధిష్ఠాన్యయాకు గ్రధామృత్యాతీ । ప్రాంచ్యాస్రుప్వ
హాం సూర్త్రాపతిం యోన్యసం ప్తేసుష్ణాక

యూం, యజాచమిద । దిస్య యేత్ ॥ చేతనా కెల్పం ష్ణతే పాంతతస్సా కేతాగ్రిమాం । ల్స్వయాం కుంతతి స్వసరాజ నాం । మాసంజాద్యుంగ్రమియాం । సంతె వావ్కక్రతి వం । గ్రివత్వా యం । సుంఠ అభిష్ట్నాం యజంచమి దడస్య యేత్ ॥

ఠ ష్ణాపెః ప్రా చేష్టనా । వి పా వ్యః । ధ్యస్త్రి తాః । శ్రేయసాః । గ్రి ఠత్వా శువాక్ష వా । సహా పిధినాంసుగ్రంప్ర తాం । ముక యోవాంసురీరాగు ష్టుమె । స్పంగితెంద బ్రా వ్యో న్యుసంగజనాం సు రంవియాంసురీమే తిఖ్యతి గ్రి గాం । సహావి ష్ణ వాం అ ష్ణా యాంయజ చమి ద్యయేత్ । ం గా వా యాంన్యాస మి గా గ్రి తే మిత్యనాం । వి ర ద్వాః దకితా । క్ర ర్థ త్స్వ రాం । మిత్వా ర్వఃతి త్యః గ్రివత్వా శ్రీవాం । సురీ నాయజంచమిద స్య యేత

న్యాతిపగుగి హింసిద్వి । స్వర్హ్య ఘాము । ము త్యాహింసిద్విః స్పృతి । స్నసూ యూ । ప్రలాం తే ష్టా నీం । తాంద్విఃశ్రియ్ణ్యలిః గ్రాపా ధాతీం । స్వ స్తఃక తాన్నయాం । ఆధ్య స్వస్త ష్ణ రం । శ్వ ర్థతిసం । వి ష్ణవాం । అ ష్ణా యా । యజంచమిః ద్యయేత్ ॥ మిఘరాన్యాసాచ స్తమి వాం । శ్వీ త్వంశ్వ్యర్థ సం మి

స్నీషాం । పవధంపవధాహిసీం । సవితవాంత్స్వయాం జే ధతే । శుభంవర్ణతామభీం । శ వ్యంపవధచః ।విధృణిస్సద్మ యూవాం మేంతిశ్యతిధ్యువం । సురీరనాం యజంచమి దనస్యయేత్ ॥ స్వతుఃవాంవివారంనధితనాం । పౌనర్యాన్న యూం । శాంతి తే । పవధనాంనిందిరంగియూం । సురీర వాం(గ్రవత్వాన్నయూం । వితతవాంరమత్యా(స్కృతోమ భీష్ణనాం । యజంచమిదదస్యయేత్ ॥

త్యూధికాతిం(ప్రచష్ణవాం । ధ్యువం విధీష్ణనాం । వితర్ఝుంరంసతాధ్యువం రమత్యానాంకీకయూన్నయం । కింకరేసంశతాధ్యునం । సురీరనాంయజంచమిదదస్యయే త్ ॥ (క్రియూవాంసార్థకంసమంతం సురీరాన్నయం । నింది రం(వతాం(స్కృతం కర్ధమా(గ్రమం । దదస్యంపవధనాం। రమత్యంన్విధనాహిసీంసురీరనాం య జ ం చ మి ద ద స్య యేత్ ॥

హారీరంసురీరాన్నయం । సహం(ప్రచ్ఛిదంపాపకాన్న యం । స్తేనాంఖేవవాంవనిస్యం న్యాసాన్నయం। (ప్రతాం (ప్రణదంపవధాన్నయం । మానసంసురీరాన్నయంయజంచ మిదదస్యయేత్ ॥ యజంచం సురీరాన్నయాం । సహంసు మనమేవిధితాన్నయాం । ఆచకంసూ(త్రభవాం । కంజరం (క్రిపిటవాం ర్వతుఃంన్యాసాన్నయం । (క్రం ష్ణతిఃతీర్థాం(క్రు

తం । సుతాంసనాంయజంచమిదదస్యయేత్ ॥ డజ్ఞాత్రతిత్స్వ యాంతత్సితాన్నయంఖేనరశనాం । ప్రియాంరమత్యాన్న యాం । మానసంజామ్యవంగ్రవత్వాన్నయం । సురీరవాం సుతాంసమో । మభీష్టాన్నయాం । యజంచమి దదస్య యేత్ ॥

గాంధారివితతంవుపనవాం । గ్రమంసమితామ్రి దంగ్రమాంచంద్రికంముహిసీంహినీం। సుకీరంఅభీష్టాన్న యాంస్వాను మేధనాం। సురీరనాంయజంచమిదదస్యయేత్ ధనాంత్స్వంగానిసీం । సురీరాన్నయంచ్ఛయాం । తీర్థ తిభ్రియాం । ప్రతాంమన్యాం దధాతింసహం । సత్కున్య వాం స్వన్నంనిందిరంశ్ఛన్నాంన్నయం ప్రియంసురీరాన్న యాం । యజంచమిదదస్యయేత్ ॥

బామేసూత్రం స్తలితవాం । సుగాంసూత్రంద్ర సాం ద్రజాజ్ఞవాం సవితాన్నయం ! వేదకాశంఖేనరశ నాం । కేందాగ్రిన్నయం । సుతాంసనాం । యజంచమి దదస్యయేత్ ॥ తాన్విక్రామదాచః । కార్యతామాభీ ష్టవాం । సనిహ్యంవిఖిష్టాన్నయామ్ । సురీరం సునందంగ మత్యాంజనాం । ద స స్య ం ప వ ధనాం । క్రిపంచెం ద్రికంకేకయాన్యంజవాంక్రియంసుతాంసనాం । యజంచ మిదగస్యయేత్ ॥ పద్మిశీఋషం । పద్మిశీహితమ్ । స్న

యంమునెత్యాప్రమదం । సురీరంహెంశాగ్రమాం । సుధం పావకం । జామ్యవాంవిజ్ఞేయవాం । శ్రాంతాన్నయం । సునందంరమత్యావాం । శ్రపిష్ఠాస్కృతో అభీష్టవాం । యజంచమిదదస్యమేత్ ॥

దేవాన్యాసము

విధ్రుణీంవివారవాంతునంతాన్నయమ్ । మాధవమ్ శ్రద్ధతిదిద్ధతాన్నయం । తనానంస్మ్రచంత్రిం స్వరూఢతేసంహితంబభూస్నమంతాన్నయందదస్యాం దదస్యః॥ సంవితం సుమనాంభనే । మాధనంవిస్పడ్నవాం । వితర్ష్యం అభ్యవావతిం । కుస్మృతింఅనంతంవిళిందం।రధితాంరజేశస్వాం ధనవాంశ్మ్రలంతం ప్రసమావిందం జప్రతేస్నమంతాన్నయం దదస్యాం దపిస్యః॥ అసంతంఅభి, తాకుటితం । వాగ్రికం శైవర్ణంకార్ణినీగిటిమాం । స్వానుసింస్మ్రత్రావృతం త్సవగ్రమాంమిార్జతే । గజేశంతూర్యధికం రేవాగ్రమాం స్నిద్ధతే స్నమంతాన్నయం॥ తూర్యధికాంజప్రతే ప్రైస్నవతీ శ్రువం। విళిందంప్రతిష్ఠాన్నయం । సాంధ్రంకార్ణిణీహితాం ।శ్మ్రలంతంధంధరంసుసిరశ్యతాం । జప్రతే । స్నమంతాన్నయందదస్యాందదస్యః

రథితంజ(స్రతే విశ్వమిహిరాం । స్మార్తం సహావృ తాం । కృపణంవిశ్వచగ్గావహింతాం। స్నిగ్ధతే స్నమంతా న్నయం దదస్యాందదస్యః॥ నిధనాబుషం (ప్రత్యేదనంతూ బరం । నిధర్తావతిం(స్రమూవిందం జ(స్రతే మభిం(గేధనం । శశ్వాన్నయం వా(గికంత్స్వయాం । శింజినాన్నయం । దద స్యాందదస్యః॥ విశ్వాన్నిధర్తం(గేధనం । పకృతింగీయుతం ర్ధేయతాకృతం ధూరయం । వితష్యాన్నయం । తార ణంవానతా(మియుందదస్యాందదస్యః॥

సుమనంసుక్షీరం శావ్యాంమముక్షం స్నిగ్ధతే । స్న మంతాన్నయం । (కుసుతీం ।స్నిధితనుమనాంజ(స్రతేశ్వా మనంగాంధారి మధురం । అనిమిషంఅసూభవం । విద్యా ధరం । విభానం కింపు(రుషంవారాన్నయం । దదస్యాం దదస్యః ॥ యుగంధరాంసితాగ్నంగగాక్రోంచకాన్నయా మ్ ॥ మునెత్వంత్సత్సమం మధురాన్వయం । వాణీంకా చకంసాంపాం ధ్యువమ్శివమ్ ఙ(స్రతిస్నమంతాన్నయ మ్ । (ప్రచ్ఛిదమ్ సత్కుణిస్నయంనిందిరింబుధ(గ్రస్తంత్సవ గ్రిమాం సుందరీంసుమన(శణాం । శవంగానినీంవైనరం భవే । యుగంధరంవైనరంజ(స్రతే విశ్వచఃగ్గావాంకృత మ్ రుధిరనాం వైనరం । వైనరాన్నయామ్ । త్సత్సమం మర్ధతా ధ్యుసమ్ । గావనాఁగావకాన్నయమ్ । బర్బ రంమర్ధతా(మియం । తారణాంవైనరంగానకాన్నయాంగా

వనాంవై నరాన్నయం । బర్బరంమర్ధతాధ్యూవం । గావ
చః భవ్యతాన్నయాం । ఛద్రచః గ్రవత్వాన్నయం సహ
నాం జాద్యూవం క్రమన్యాంగ్రుభువం । సారసం వానకాన్న
ఖుంగ్రసువత్వందదస్యాందదస్యః॥

మర్ధతాస్సితశ్ఛయాం గావకందర్ధసోమభీం। మాం
ధవషు స్సభ్యతాన్నయం । వైనరంఅభ్యనంగ్రసిధగ్నాన్న
యమ్ । విధిష్ణవాం సధ్యతః కునంతాన్నయమ్ । సభ్యతీ
మ్ గ్రసత్వాగ్రమియమ్ దదస్యాందదస్య॥ః

దేవాంవ్యాంగ్ర స్తతేరధ్యతా మభ్యవాన్నయం।
మాం । సునందంసుధాంక్షీంస్వాం । వితర్యూంనసేతీమ్సు
ధాంకనాగ్రమియం । కేనరంక్రధితాన్నయం దదస్యాం
దదస్యః॥ విగ్రకుతింమ్మాచకంవ్యాంనధితయో। మాధవ
గ్రమాం । దస్యంమాధవం । మాంసురీరం । కళత్రం।
గ్రమాం । దర్ధమం. । ఘౌటంమాధవాన్నయం। వ్యాం।
కరంతింమ్మాధవం జాధ్యూనంజ్ఞజ్ఞేయవాం దదస్యాందద
స్యః॥ విశ్వాంగ్రశనయంనిధర్తం। విష్ణివాం। మాంరంసతేః
ప్రధూమ్ణంరజేష్ణింప్రతితౌన్నయంసుధాంత్వేతవాం। విహి
సీంగ్రవజాహంసరే । మభ్యవాన్నయం। దదస్యాందదస్యః

గ్ణకింకగస్కలితాన్న యూచస్మచంత్రీం । విత

ఝ్యా౦। ససేతిచామాభ్యనం కార్య తాన్నయం। దదస్యాం దదస్యః॥ వితఝ్యంసార్ధకాం। సార్ధకత్వంశివత్వంబభూ। ససేతీమ్। ప్రభావం। సార్ధకం బేధతా। కుచస్నుధాం। ప్రచ్ఛతావశం॥ అభ్యవారసీం। వితఝ్యం। వితఝ్యనాం। ససేతీంసుస్వరాన్నయం వయంగ్రవత్వాభ్యాం । ససేతీంకృతాం। దదస్యాందదస్యః

దితాగ్రమువ్యాం ఆచక౦విక్రుతీంగ్రమం। ప్రక్రుతిమ్మా౦। గ నాం। దిశేభ్యా౦నిచూదయో దదస్యాందదస్యః॥ గాహిం౦। గ నా౦। గావంవాపతీ౦ । కఖజ్యం యింగ్రమాన్నయం। వుయా ప్రాభ్యనం। కళత్రాభ్యాం దదస్యాందదస్యః

ఘమ్లాంగ్రస్తతే నాభ్యవానిశీ । స్వక్షతాగీయతం దాచకాన్నయం । చ్ప్రియాంపవారం । వంసరాన్నయం। భ్రియాంకుసంతం। స్మచంతాన్నయం। దదస్యాందదస్యః॥ స్త్రీస౦శతిమ్మా౦ । స్మచంతం । కుసంతం । బింబరాన్నయం । గ౦ప్రియాక్రాంగ్రస్యతిమ్మాంగ్రశేయసా దదస్యాందదస్యః॥ విళ౦సంన్ధనావిశ్వాంబేధతే । నైనరాంవశేణ్యాంప్రియా౦। విశ్వాంనిస్తం। విళింసం । ప్రతిత౦ నధితా కుకం౦ । ద॥ద॥

ఈసంతనాం దగ్ధమమ్మ్రం క్రయూజం శారవిందం ప్రాపతే । మభింనిశ_గ్తం । క్రియూం గ్రేచాన్నయం। మ్రి ఋతాం ॥ జ్ఞాకునంతం క్రియూం క్రయూజం వ్యాంమాః సం । ద్రుయూం । మేనిధ_ర్తంగాంవికీర్ణంఘూరయుంపాం ప్ర_స్తతిః క్రాం క్రయూజ స్రజాం॥ సాం ధ్రాస్మృతౌవిక్షీ పిఃనస్ణతిః చాం ద్రావ్నయూం। నిశ_ర్తంతిధాం ప్ర_స్తతఃస్నాం ధ్రాన్నయం । చాం । ౨పసవాం । కుసంతాన్నయం। క్రి యూంసిధ_స్తం । సాంషిక్షర్ణంఘూరయుంశ్యతాం । లాంశ శ్వయో । భాంన్నూర్ణగాం । సూర్యమానతిం ॥ షిక్ణాంద్వి మాఃస్వనాంవిశ_ర్తంప్ర_స్తతేవద్ధముం క్రయూజనాంత్సా స్వం తి_క్తతే । ప్రతితం । గవ్యాగ్రుతేవపనాస్రం పతెృః ।

సుశ్రుమగాకం గ్రేశనాద్వః భ్రియూవతిః క్రయూ జం । చంచాంవిక్ష_ర్తం । కుంశమే । కుబ్జతః । పాంతలం పన్యరాన్నయం ॥ ఝుగ్రిస్రుణం సిధ_ర్తం । వానకాన్న యుంవగాస్వనాం। త్సనం। పం। ఘయూస్నుపం। జ్యవం। గం ధ్రాన్నయం । తత్సిత క్రశతివాందవసాంయదవస్యః॥

సుమ్ణాంబేశతేసాం। శుగ్రిమూం। భన్యతిః పాతాం భ్రవం। ప్రాపవాం। వింవం క్రాపతాం ప్రముజూహింతం। ప్ర_స్తమ॥పిశ్వాం బేధతేమశ్ం। “క్రయూజం।అభ్యన్రతాం జసంతం ప్రచ్చతి । స్నయూం॥ మేమాసుం । క్రాపయూ మ

భీం పాంతతాన్నయుం త్వాం । ఘుష్ణంవిందచమ్మ్రజంచం కృతామ్మ్రాసనం ॥ స్రచ్ఛతాభ్యాం । అభ్యవంవ్యాంమ ర్ధతిద్దాచకగ్రమాం । ప్రతాం న్యాసం క్రంజష్ణతాగ్రవ త్వాం । పవితైనాం స్వర్గతాగ్రథం ॥ స్రుతుంక్రియా ఖ్యాం । వేదికంధామ్యాంగయుంముతుం । స్నిధాం । స్నిషేభ్యాం న్యాసం । గ్రవత్వాన్నయుం॥ సురంకృతా భ్యాం । ముముత్షుందస్తాన్నయుం । స్తోముంప్రధాం । అ ధ్వరింవేదికాగ్రమాం । సుస్వరంప్రచ్ఛిదామ్మ్రయుం ॥ స్ర నాశ్వరంప్రచ్ఛిదంక్రాంశాన్నయాం । మిశ్వం విక్రుతిగ్ర మాం ప్రశ్చిదం । జ్ఞాన్నయుం ససేతిమ్మ్రాం। వితర్ఘ్యంకిం సన్నతాబభూ॥